

Protokół z kontroli

Nazwa jednostki kontrolowanej: **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach**

Kierownik jednostki kontrolowanej: **Klaudia Zyśk – Dyrektor PCPR w Tarnowskich Górach**

Temat kontroli: **Realizacja zadań statutowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w 2014 roku.**

Kontrola została przeprowadzona na podstawie § 37 ust. 3 Statutu oraz rocznego planu kontroli Komisji Rewizyjnej Rady Powiatu w Tarnowskich Górach na rok 2015, zatwierdzonego uchwałą nr **II/37/2014 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 17 grudnia 2014 roku**, przez Komisję Rewizyjną Rady Powiatu Tarnogórskiego w składzie:

Przewodniczący: Jarosław Ślepaczuk
Wiceprzewodniczący: Lucjan Galios
Sekretarz: Mariusz Kupny
Członek: Jerzy Słodczyk

Kontrolę przeprowadzono w dniu 16 marca 2015 roku. Upoważnienie stanowi załącznik nr 1. Lista obecności stanowi załącznik nr 2.

Na wstępie kontroli Klaudia Zyśk - Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach zapoznała członków Komisji z schematem organizacyjnym tej jednostki. Schemat stanowi załącznik nr 3. W dniu kontroli w PCPR w Tarnowskich Górach zatrudniał łącznie pracowników na 24,5 etatu w tym 3 etaty finansowane ze środków pomocowych Unii Europejskiej.

PCPR w Tarnowskich Górach jest organizatorem pieczy zastępczej w Powiecie Tarnogórskim, zgodnie z Zarządzeniem Starosty Tarnogórskiego nr 112/2011 z dnia 23.12.2011 roku w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Tarnogórskiego.

Zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w PCPR powołano zespół ds. pieczy zastępczej, który realizuje zadania w zakresie pieczy. Zespół w okresie objętym kontrolą realizował swoje zadania zgodnie z założeniami i celami wytyczonymi w „Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2012 - 2014” przyjętego uchwałą nr XXVI/311/2012 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach. W 2014 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach zatrudniało 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pod których opieką znajdowało się 79 rodzin zastępczych. Pozostałe rodziny były

objęte opieką innych pracowników merytorycznych (specjaliści pracy socjalnej, pedagog, kierownik zespołu ds. pieczy zastępczej)

W trakcie kontroli Przewodniczący Komisji zwrócił się z zapytaniem w jaki sposób odbywa się nabór kandydatów na rodziców zastępczych.

Dyrektor PCPR wyjaśniła, że jednostka przez nią kierowana podjęła następujące działania informacyjne adresowane do kandydatów na rodziców zastępczych:

- udzielanie informacji na temat idei rodzicielstwa zastępczego oraz wymogów formalnych do pełnienia tej funkcji osobom zainteresowanym tą formą opieki,
- zamieszczanie na stronie internetowej PCPR informacji dot. rodzicielstwa zastępczego
- ogłoszenia o naborze kandydatów na rodziców zastępczych prowadzone w parafiach rzymsko – katolickich w Powiecie Tarnogórskim,
- zorganizowano Piknik Rodzin Zastępczych podczas obchodów Dni Miasta Kalety,
- udział w Metropolitalnym Świącie Rodziny – zorganizowanie konkursu plastycznego pn. „Rodzina miłością wielka” – dla wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Dyrektor Klaudia Zyśk omówiła również proces szkoleń przeprowadzonych w roku 2014 dla rodzin kandydackich. W 2014 r. dokończono edycję szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych, rozpoczętą w 2013 r. W szkoleniu wzięło udział 14 rodzin kandydackich (24 osoby). W maju 2014 rozpoczęto drugą edycję szkolenia, na którą przyjęto 6 rodzin kandydackich (10 osób). Szkolenie prowadzili pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie - trenerzy programu „PRIDE.

Radny Jerzy Słodczyk zwrócił się z zapytaniem czy sprawdza się kandydatów na rodziców zastępczych – jeżeli tak to w jaki sposób, jakie kryteria decydują o wyborze rodziny zastępczej i czy są ograniczenia wiekowe dla rodziców zastępczych?

Dyrektor PCPR wspólnie z Jolantą Giel – trenerem i specjalistą pracy socjalnej, wyjaśniły, że już w trakcie szkoleń dla rodzin kandydackich sprawdza się czy kandydaci spełniają wymogi formalno – prawne określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W ramach szkolenia trenerzy przeprowadzili 26 konsultacji w miejscu zamieszkania kandydatów na rodziny zastępcze. Konsultacje miały na celu indywidualną analizę sytuacji rodzinnej kandydatów, posiadanych przez nich kategorii kompetencji, omówienie ewentualnych wątpliwości rodziny. Ponadto sprawdzano warunki lokalowe i sanitarne ważne z punktu widzenia ochrony i bezpieczeństwa dzieci.

Przeprowadzono także badania psychologiczno - pedagogiczne dla kandydatów, wydano 13 opinii psychologiczno – pedagogicznych potwierdzających posiadanie przez kandydatów odpowiednich predyspozycji osobowościowych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ostatecznie w roku sprawozdawczym wydano 13 zaświadczeń kwalifikacyjnych do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej.

Przy doborze rodziny zastępczej dla dziecka uwzględnia się w szczególności:

- przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (informacje zgromadzone podczas szkolenia),

- predyspozycje kandydatów i ich doświadczenie w pracy z dziećmi,
- informacje pozwalające na ocenę funkcjonowania kandydatów w środowisku lokalnym,
- warunki mieszkaniowe kandydatów,
- poziom rozwoju i sprawności dziecka, wymagania w zakresie pomocy profilaktyczno – wychowawczej lub resocjalizacyjnej oraz możliwość zaspokajania potrzeb dziecka,
- zasadę nierozłączania rodzeństwa,
- opinię wyrażoną przez dziecko.

Natomiast PCPR przy wyborze rodziny zastępczej nie stosuje ograniczenia wiekowego rodziców, jednakże zwraca uwagę na odpowiednią różnicę wieku między kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a dzieckiem.

Sekretarz Komisji Rewizyjnej Mariusz Kupny pytał ile kosztuje szkolenie rodziny zawodowej. Koszt takiego szkolenia sięga około 1 tysiąca złotych.

W 2014 r. PCPR dokonał doboru rodzin zastępczych dla 19 dzieci. Dodatkowo zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego sąd przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej zasięga opinii PCPR o kandydatach. W okresie sprawozdawczym przekazano do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach 21 takich opinii dotyczących rodzin, które nie były szkolone przez PCPR w Tarnowskich Górach. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dokonywało oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Informacje zebrane przez koordynatorów oraz innych pracowników merytorycznych podczas konsultacji domowych, dotyczyły:

- - ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- - analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem,
- - modyfikowania planu pomocy dziecku,
- - monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Ocena dokonywana była w konsultacji z rodziną zastępczą, pedagogiem, psychologiem, właściwym asystentem rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Dokonano 426 ocen sytuacji dzieci, do sądu przekazano 229 sprawozdań dotyczących zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Realizując ustawowy zapis wynikający z art. 132 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Oceny dokonywano w oparciu o kategorie kompetencji jakimi winni się wykazywać opiekunowie zastępczy, opracowane na bazie programu szkoleniowego dla kandydatów na rodziców zastępczych PRIDE Rodzinna opieka zastępcza. W roku 2014 dokonano 111 takich ocen.

W ramach prowadzonej działalności PCPR organizuje również spotkania rodziców z dziećmi, w celu

podtrzymywania więzi rodzinnych. W okresie sprawozdawczym korzystało z tej formy pomocy 46 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, łącznie odbyły się 123 spotkania na terenie PCPR.

W dalszej części Przewodniczący Komisji zwrócił się z wnioskiem do Dyrektora PCPR o przedstawienie wykonania wydatków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w 2014r (załącznik nr 4) oraz wyjaśnienie 3 pozycji, w których następuje znaczna różnica pomiędzy planem, a wykonaniem tj:

a. Projekt systemowy PO KL - kwota planowana 461 050,00 zł, wykonanie 403 723,13 zł
Różnica w wykonaniu planu wynika z oszczędności powstałych w związku z zastosowaniem regulacji w zakresie udzielania zamówień publicznych oraz przeniesienia realizacji niektórych zadań na 2015r.

b. Projekt „Schematom Stop” - kwota planowana 649 572,00 zł , wykonanie 503 164,03 zł
Różnica w wykonaniu planu wynika z oszczędności powstałych w związku z zastosowaniem regulacji w zakresie udzielania zamówień publicznych oraz nieskorzystaniem przez rodziny objęte projektem ze wszystkich planowanych form wsparcia.

W roku 2014r. łączna kwota jaka winna wpłynąć na rachunek PCPR z tytułu należności w zakresie pieczy zastępczej to 320 832,73zł. W ciągu roku uzyskano należności w kwocie 217 059,04zł. Wg stanu na 31 grudnia 2014r. kwota nieuregulowanych należności wyniosła 103 773,69zł. Na łączną kwotę należności składają się: należności rodziców biologicznych z tytułu opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, należności osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, z tytułu opłaty za swój pobyt w pieczy, należności z tytułu świadczeń nienależnie pobranych, należności z tytułu wystawionych gminom i powiatom przez PCPR not księgowych obciążeniowych. Kwotę należności nieuregulowanych w większości stanowią należności rodziców biologicznych z tytułu opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Ponadto PCPR uzyskało dochody z innych tytułów w kwocie 2471,93 zł.

W związku z powyższym Członkowie Komisji Rewizyjnej zwrócili się o wskazanie działań jakie podejmuje PCPR w celu wyegzekwowania należności.

Dyrektor PCPR wyjaśniła, że w roku 2014 rozpoczęto 127 spraw dotyczących ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 25 spraw dotyczących ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ze względu na trudną sytuację materialno-bytową postępowania administracyjne w sprawach opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w większości przypadków kończyły się odstąpieniem od ustalenia opłaty, w niewielu przypadkach ustalono w stosunku do rodziców częściową opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. W 2014r. żaden rodzic biologiczny nie został obciążony pełną opłatą za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Na dzień 31 grudnia 2014r. wiele spraw pozostało w toku, zazwyczaj były to sprawy dotyczące głównie rodziców nieznanych z miejsca zamieszkania (brak meldunku, nie przebywanie pod adresem

zameldowania). Ponadto na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. 2012 poz. 749 z późn. zm) Zarząd Powiatu umorzył wierzycielom łącznie kwotę należności 14 449,56zł z uwagi na zgon lub bezskuteczne postępowanie komornicze.

W związku z realizacją zapisów art. 193 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgodnie z którym, w przypadku powstania zaległości z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy, starosta przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o powstaniu tej zaległości.

W okresie objętym kontrolą do Rejestru Dłużników ERIF BIG S.A. z siedzibą w Warszawie przekazanych zostało 28 informacji o rodzicach, którzy zalegają z opłatami za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy oraz na bieżąco zarządzano dopisaniami.

Na zakończenie kontroli przewodniczący Komisji Rewizyjnej poprosił o wskazanie najistotniejszych problemów w bieżącej działalności jednostki. Dyrektor Klaudia Zyśk wskazała przede wszystkim na problemy finansowe. Przyznała, że PCPR wypłaca tylko świadczenia obowiązkowe, zaś na dodatkowe świadczenia brakuje środków finansowych. Dodała również, że w związku z dużą ilością wniosków z Sądu o wskazanie rodziny zastępczej czasami nie jest możliwe umieszczenie w rodzinie zastępczej.

Komisja Rewizyjna na zakończenie posiedzenie nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie objętym kontrolą.

Na tym kontrolę zakończono.

Zgodnie z § 13 ust. 5 załącznika nr 2 do Statutu Powiatu Tarnogórskiego (Dz. Urz. Woj. Ślą. z 2007r. nr 69 poz. 1421 z późn. zm.) niniejszy protokół sporządzono w dniu 24 marca 2015 roku w czterech jednobrzmiących egzemplarzach.

Podpisy członków Komisji Rewizyjnej:

Przewodniczący: Jarosław Ślepaczuk

Wiceprzewodniczący: Lucjan Galios

Sekretarz: Mariusz Kupny

Członek: Jerzy Słodczyk

Kierownik jednostki kontrolowanej: